

BARN- OG LIKESTILLINGSDEPARTEMENTET

53076

Dato.

14/12-09

Saksnr:

2009/02447 • 020

Barne- og likestillingsdepartementet
Postboks 8036 Dep
0030 Oslo

Deres ref: 200902447-/ELR

Oslo, 2009-12-10

NOU 2009:14 – Et helhetlig diskrimineringsvern – høringsuttalelse

Vi viser til høringsbrev av 26. juni d.å. Norsk Redaktørforening (NR) står ikke på listen over høringsinstanser. Vi vil likevel komme med noen merknader til det foreliggende lovforslaget, da enkelte punkter berører et kjerneområde i NRs arbeid, nemlig vernet om ytringsfriheten.

1. Innledning

Da den nåværende lov mot etnisk diskriminering ble vedtatt i 2005, protesterte Norsk Redaktørforening og Norsk Presseforbund mot at lovforbudet mot diskriminering også skulle gjelde *ytringer*. Vi viste blant annet til det da pågående arbeidet med revisjon av straffelovens § 135a. Senere er §135a utvidet, slik at terskelen for å bli rammet av denne er senket. I tillegg til det prinsipielt betenkelige i å slå sammen handlinger og ytringer i samme straffeparagraf, mener vi at den revisjonen av diskrimineringsbestemmelsen som fant sted, gjør ytterligere innskrenkninger i ytringsfriheten gjennom andre lover både betenkelig og helt unødvendig. Dette forsterkes ved at det senere også er vedtatt (ikke trådt i kraft) en ny straffelov, hvor den nye §185 til vern mot diskriminerende utsagn viderefører den nå gjeldende §135, uten materielle endringer. Her mente altså lovmakerne at det *ikke* forelå behov for ytterligere innskjerping av vernet mot diskriminerende ytringer. Når den foreliggende utredningen fremmer nettopp slike forslag, så skaper det forvirring. Mener lovgiverne at rettstilstanden nå skal endres? Innebærer lovforslaget §4 og §7 sett i sammenheng en strengere rettspraksis enn hva som kan lese ut av straffelovens §135 (§185 i ny lov)? Dette gis det ikke klare svar på i utredningen.

2. Ytterligere utvidelse av ytringsforbudet

Lovutvalget skriver i sine merknader til de enkelte lovbestemmelser at §7 i det foreliggende forslaget, (forbud mot trakassering) at "*Bestemmelsen viderefører likestillingsloven § 8 a, lov mot etnisk diskriminering § 5, diskriminerings- og tilgjengelighetsloven § 6 og arbeidsmiljøloven § 13-1 andre ledd. Forbudet mot trakassering utvides til alle lovens diskrimineringsgrunnlag.*" Det er bare delvis riktig. Likestillingsloven og Arbeidsmiljølovens bestemmelser om diskriminering omfatter i utgangspunktet ikke ytringer. I sum er det derfor ingen tvil om at den

lovendring som nå skjer, og hvor grunnlaget for hva det kan diskrimineres på grunnlag av samles og knyttes til blant annet rene ytringer, også innebærer en utvidelse av hva som kan rammes av loven. Den innebærer dermed også en potensiell innskrenkning i ytringsfriheten. Det mener vi er beklagelig. Vi mener derfor, som tidligere, at det prinsipielt eneste riktige er å ta ut begrepet "ytringer" av loven.

3. Nødvendige presiseringer

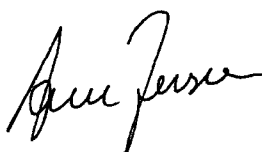
Dersom forslaget ikke endres, og ytringsbegrepet beholdes, er det etter vårt syn i det minste helt nødvendig at det inntas presiseringer i lovforarbeidene som avskjærer muligheten for de verste misforståelser med tanke på hva loven faktisk skal gi vern mot. I forbindelse med vedtakelsen av den nåværende lov mot etnisk diskriminering, skrev departementet i ot.prp. nr 33 (2004-2005) under pkt 10.5.7:

"Forbudet retter seg imidlertid ikke mot ytringer i den offentlige debatt som rammer en gruppe som sådan. Trakasseringen må ha en tydelig adressat; handlingen, unnlåtelsen eller ytringen må være rettet mot en eller flere konkrete enkeltpersoner. Eksempelvis vil et leserbrev, som innebærer nedverdiggelse av en hel gruppe på grunn av deres etnisitet, religion mv. uten å være myntet på navngitte enkeltpersoner, falle utenfor. Slik atferd vil imidlertid kunne rammes av straffeloven § 135 a, som også rammer diskriminerende ytringer rettet mot grupper av personer."

Selv om departementets lovtolkning her er noe pussig, all den tid §135a også vil kunne ramme ytringer rettet mot enkeltpersoner, så mener vi det er viktig å understreke at den foreslåtte lovteksten uansett ikke skal ramme ytringer i den offentlige debatt. Dersom departementet holder fast ved at begrepet "ytringer" skal beholdes i lovteksten, så vil vi derfor be om at man i forarbeidene tar med tilsvarende avgrensninger som i ot. prp. nr 33 (2004-2005).

Vi viser ellers til vår høringsuttalelse fra 2003, som vedlegges.

Med vennlig hilsen
for Norsk Redaktørforening

Arne Jensen
ass. generalsekretær